

Q. D. B. V.

DE

SUPREMO OR-
PHANORVM TVTORE,

Vom

Über: **Wormund.** 1722, 1.

Occasione

Nov. 72. *Præfat.*

EXERCITATIO SABBATHINA XII.

Partis Posterioris

Quam

SUB PRÆSIDIO

DN. SAMUELIS FRIDERICI

WILHELMUS

Doct. & Prof.

IN ATHENÆI GEDANENSIS AUDITORIO
ORDINARIO,

D. XVIII. April. MDCCXXII. Hora XI.

Instituent

RESPONDENS

JOHANN HIERONYM. BROEN, Ged.

ET OPPONENTES

CHRISTIAN HARTMANN Schröder / Ged.

JOHANN. CHRISTIANUS Zeschlaff / Trept. Pom.

GEDANI, Typis JOHANNIS DANIELIS STOLLII,
SENATUS ET ATHENÆI TYPOGRAPHI.

Omnia quidem Legislatori Reipublica in magna cura sunt, quem admodum optime se habeant, & peccati nihil relinquatur: praecipue autem instrumenta minorum, & quae circa eos curatio est, studiosa cura est eis, qui proferendi Leges à DEo licentiam perceperunt: dicimus autem de eo qui imperat.

Conspectus.

DEus vult curam haberi orphanorum, eamque ipse suscipit I. magistratus eum imitatur, qui idem facit II. exempla eorum, qui id fecerunt III. qualis sit magistratus pro impuberibus tutela IV. comprehenduntur sub ea minores & viduae V. qui apud Romanos jus dandi tutores habuit? VI. qui id hodie habent? VII. in specie in Germania, Anglia, Polonia, Prussia? hi omnes sunt superni tutores VIII. seq. quodnam ejus officium circa constituendum tutorem? X. quodnam circa constitutum, quoad impuberis personam? XI. quodnam circa ejus bona? XII. à tutore administrante rationes exigenda XIII. quando is reus fiat injuriarum erga pupillum? XIV. ad eorum suspectum accusandum quilibet admittitur XV. & nemine accusante magistratus debet ex officio contra suspectum procedere XVI. tam divitum quam pauperum orphanorum curam debet habere magistratus XVII. Saepe reus fit magistratus neglecti hujus officii XVIII. Jure civili & adhuc hodie contra eum datur actio subsidiaria XIX. etsi difficilis contra eum executio, in conscientia tamen obligatus est ad damnum pupillo sarcendum XX. neglectus orphanorum grave apud DEum peccatum est, XXI.

I.

Orphanorum singularem & diligentem curam habendam esse, ne quâ in re laedantur, DEus non tantum diversis in locis SS. inculcat *Deut. XXIV. 17. Esaiâ I. 17. Jerem. XXII. 3. Zachar. VII. 10. Malach. III. 5.* & improbat, si causa pupilli non judicetur *Jer. VII. 28. Jobi VI. 27.* sed & ipsum pro illis intervenire hoc ipso testatur, quod se Patrem pupillorum appellet *Psaln. LXVIII. 6.* & minetur, si ulla in miseria sint clamaturi ad eum, quod utique

utiqve auditurus sit eos, & accensa ira sua affligentes gladio occisurus, liberosqve eorum redditurus orphanos *Exod. XXII. 22.* qvin eos tristi maledictione everfurus, qvi pervertunt jura pupillornm *Deut. XXVII. 19.* Qvam curam orphanorum jure merito supremam dixeris, qvia illius est, qvi summus est rerum omnium arbiter.

II. Magistratus, qvi in his terris DEI vicarii sunt, si aliqua in re imitatione ad eum proximè accèdere volunt, certè in hac vel maximè illi conformes fieri possunt. Et hoc ut fiat, ab illis tam Ecclesiæ quam Reipubl. salus exigit. Utriusque enim seminarium impuberes sunt, qvorum imbecillis ætas, qvæ imperita & multorum captionibus est exposita, ac ad vitia prona, ut probè instituatur, sana ratio dicitur, & omnium penè Historicorum monumenta, pariter & libri Juris auctorum testantur, semper pupillos Legumlatoribus curæ cordiqve fuisse.

III. Exemplo Imp. M. Antonini hoc comprobatur, qvi hanc in rem novum Prætorem creavit, qvem Tutelarem dixit, & Atheniensium. qvi certos *ὀρφανοφύλακας* habuerunt, teste Xenophonte. Idem Divus Severus testatur, Cuspio Rufino in hac verba rescribens: *Omnem me rationem adhibere subveniendis pupillis, cum ad curam publicam pertineat, liquere omnibus volo* in *L. 2. §. 2. ff. Qui pet. tut. vel curat.* Non minus hujus curæ rationem habuisse Imperatorem Justinianum patescit ex *Nov. 72. præf. Nov. 118. cap. 5. Nov. 123. cap. 5. Nov. 155.* Et Germaniæ Constitutionibus cautum *Reformat. Polit. de An. 1548. tit. 31. §. 1. & 1577. tit. 32. §. 1.* Wenn aber nun den Obrigkeiten zustehet / in dem gebühlich und billig Einsehens zu halten / damit die Pupillen und minder-jährigen Kinder unbetrogen und unvernachtheilet bleib-

en. In quæ respiciens Zasius JCtus dixisse fertur : *au-
reis Litteris scribi, & publicè pro rostris affigi debere, quidquid
usquam de re pupillari scriptum extet : apud Obrecht, de Pa-
trocin. Pupill. th. 11.*

IV. Equidem non ex hoc fine ad magistratus officium tu-
tela orphanorum pertinet, ut ipse pupillum, quæ educandus,
curet, & administrationem bonorum ejus instituat. Ad has
enim tutelæ partes sunt testamentarii tutores, vel legitimi,
vel in subsidium à judice constituti. Sed magistratus tutela
hoc præ cæteris habet, ut alios confirmet & constituat, illis
suo consilio adsistat, accuratam in eos semper inspectionem
gerat, ac ad rationes reddendas illos adigat, atque ita pupil-
lis prospiciat, ut per omnia saluti illorum consultum sit. Hinc
in omnes alias tutelarum species magistratus functio se diffun-
dit, easque regit, & sua eminentia antecellit. Quare in civi-
tate rectissime quoque supremus tutor *der Ober-Vormund*
appellari potest Bachov. *ad Wesf. tit. de Tutel. n. 4.* Hahn *ad
Wesf. d. 2. n. 5.* Ahasv. Fritsch *de Peccat. Consul. & Senat. Concl.
23. pr. B. Hoppe ad S. 5. J. de Suspect. tut.* de quo nobis in-
præsentiarum agendum erit.

V. Quamvis verò alias tutores & curatores ratione objecti,
ut & constitutionis & dissolutionis inter se differant, quia
tamen ratione juris & obligationis vel nulla vel modica inter
eos differentia intercedit, non nobis vitio erit vertendum, si
promiscuè tam pupillorum quam minorum curam sub nomi-
ne Tutoris hic ad magistratum referamus. Et quoniam mo-
ribus foeminis quoque, ad integrandam earum personam, cu-
rator dari solet *ein Kriegischer Vormund / jus Culm. Lib 4.
tit. 14. cap. 11.* qui de jure neque tutori neque curatori compa-
rari potest, Vid. Dn. Henrich, Christ, Stryk *de Interesse con-
trou.*

irou. cap. 4. §. 18. ad illas etiam tutelam magistratus extensam esse volumus.

VI. Ex eo, qui jus dandi & confirmandi tutores alios habet, concludere licet, ad illum quoque supremam tutelam spectare. Apud Romanos expeditum erat, non quemlibet magistratum dare potuisse tutorem, sed illum tantum, cui hanc potestatem nominatim dederat vel lex, vel Scutum, vel Princeps *L. 6. §. 2. ff. de Tutel.* Et sic Romæ ex Lege Attilia Prætor dare poterat tutorem cum majore parte Tribunorum plebis, in provinciis vero Præsides Provinciarum ex Lege Julia & Titia *pr. §. de Attil. Tut.* Postea in hoc jure variatum, ut constat ex *§. 3. J. d. t.* & jure Justiniano Præfectus urbi, Prætor, Præsides, Pro-Consul, Præfectus Ægypti & Legatus Proconsulis hoc jus acceperunt *§. 4. J. d. t. L. pen. ff. de Offic. Procons. & Legati L. 2. pr. & §. 1. L. 5. 8. 27. ff. de tut. & cur. dat.* Magistratui municipali idem jus deinde communicatum, si pupilli facultates quingentos solidos non excederent *§. 5. J. d. t. L. 3. & 19. ff. de Tut. & cur. dat.*

VII. Hodie ab his legibus recessum, & jus dandi ac confirmandi tutores omni magistratui, vi Jurisdictionis ordinariæ, tribuitur, ut & qui tantum Bassam, si inferiorem Jurisdictionem habet, tutorem dare possit, quia tutela ad causas civiles, quas illa comprehendit, pertinet. Schilter. *in Pr. Jur. Rom. Exerc. 37. §. 65. Franzk lib. 1. Resol. 16. n. 4. & Res. 17. n. 7. Carpz. P. 2. Const. 15. def. 26.* Principem autem ipsum tutorem dare posse, etsi pupillus immediate ipsi subjectus non est, dubium non habet, quia pupillis, aliisque miserabilibus personis concessum, omiffa primâ instantiâ, statim ad ejus Tribunal provocare *L. un. §. Quid. Imp. int. pupill.*

VIII. In Germania Jus hoc summis Principum tribunali-
bus

bus tribuitur Sam. Stryk in *Usu mod. ff. tit. de Tut. & Cur. dat.* §. 7. *seq.* Klock *Tom. 1. Consil. 6. n. 92. seqq.* Knipschild, *defur. & Privil. Civit. Imp. Lib. 5. cap. 17. n. 2.* In civitatibus municipalibus quandoque peculiaria judicia tutelaria **Vormundschafts-Gerichte** constituta sunt, quibus Præfeti dicuntur **die Waisen-Herren** / & ab illis cura Orphanorum instituitur. Ubi talia non reperiuntur, Senatus, in agris vero nobiles, vel præfeti, qui Jurisdictionem ibi exercent, istud supremum tutorum officium expediunt. Stryk *d. l. §. 2. & 10.*

IX. In Scotia & Anglia omnium pupillorum illustri & equestri sanguine natorum tutor est ipse Rex, qui interim reditus & vectigalia pupillorum usque ad 21. ætatis annum in fiscum cogit, nec obnoxius est rationibus, modo è familiæ dignitate pupillos alar, & bona facta recta conservet, nec sortem imminuat. Knipschild *d. l. lib. 2. cap. 16. n. 110. seq.* In Polonia datio Tutoris spectat ad iudicium Castrense, mente captis dat tutores Serenissimus Rex. In Borussia nostra à iudicio Terrestri constituuntur Zalasowski *Tom 2 Fur. Regni Pol. Lib. 2. Tit. 17. art. 1. p. 239. seq.* Jure Culmensi deficiente testamentario & legitimo tutore dativum constituit Senatus aut alius loci ordinarius magistratus Jus Culm. *Lib. 4. tit. 14. cap. 1. & 6.*

X. Officium supremi Tutoris requirit, ut omnia penso consilio ad utilitatem curandorum dirigat. Cavendum ut, non nisi fideles & idonei, ad administrandam tutelam eligantur, etsi hoc contra testatoris dispositionem fiat *L. 10. ff. de Conf. tut.* Ad administrationem vocati statim sunt confirmandi, ut liberè possint apprehendere possessionem administrationis tutelæ, & quidem hodie atque distinctione, an datio eorum ipso jure valeat, an defectu diquo laboret. Lauterb. *Coll. Pr. tit. de admin. & peric. tut. §. 7. Sm. in Jurispr. Rom. Germ.*

Germ. Lib. 1. tit. 16. §. 4. & tit. 17. §. 7. Sicubi juramenti præstatio recepta de fideli pupilli defensione & bonorum ejus administratione; ut & si quo in casu opus est tutoris satisfactione, magistratus eum ad hoc officium adstringere tenetur *Franzk ad Inst. tit. de Attil. Tut. §. ult. n. 6. seqq. vid. Mev. ad Jus Lub. Lib. 1. tit. 7. art. 2. n. 48. seqq.* Cumque inventarium sit fundamentum rationum reddendarum *§. fin. J. de Attil. tut. infr. §. 13.* etiam curabit ut illud ritè & ex fide fiat *L. 24. C. de admin. tut. Stryk d. Tr. tit. de admin. & per. tut. §. 12. seqq.*

XI. His peractis, quæ ad gerendam tutelam præmittenda, ut suscepta deinde rectè administraretur, magistratus est prospicere. Administratio ista vel personam pupilli concernit, vel ejus bona. Persona pupilli debet rectè educari, quæ educatio habitationem, alimenta, morum & liberalium artium institutionem comprehendit. *tt. ff. & C. ubi pup. educ. L. ult. ff. de alim. leg. L. 2. C. de alim. pup. præst.* Si circa educationem pater nihil in testamento disposuit, magistratus, auditis proximioribus pupilli, eam definit *L. 1. §. 1. ff. Ubi pup. educ. deb.* & id præcipuè agere debet, ut sine suspitione insidiarum pudicitia impuberis *L. 5. ff. d. t. vel speratæ successio- nis pupillus educetur d. L. 1. §. 1. L. 2. C. eod.* Matri autem videtur præcipuè educatio committenda, etiamsi vitricum superinduxerit *L. 1. C. d. t. L. 11. C. Comm. utriusque jud. A. F. Maul de Tutel. Tit. 13. Franzk d. l. n. 19. Zoel. ad ff. d. t. n. 2. vid. Exerc. Sabb. 9. Part. prior. §. 6.* dummodo non impudicè vivat. Nam tali ne quidem illegitimæ sobolis, nisi vitam mutaverit, educatio conceditur *Joh. Voet. Comm. ff. d. t. §. 1. Joh. à Sande Decis. Frisic. lib. 2. tit. 8. def. 1.* Pro corpore quoque impuberum curat magistratus, ut illis alimenta decernantur, pro modo facultatum pupillarium, ita tamen ne universum patri-

patrium impendatur, sed semper aliquid ex reditu superfit L. 2. § 3. ff. cod. Tabor. Decis. 9. n. 12. seq. Montan. de Tutel c. 32. n. 224. vid. Voet. d. l. §. 2. Ad curam animi spectat, ut pupillus in moribus & liberalibus studiis, aut alio honesto vitæ genere, maximè vero in cultu religionis Christianæ educetur L. 12. §. 2. ff. de admin. § per. tut. & eo nomine mercedes Præceptoribus præstentur, non quas minimas tutor poterit, sed pro facultate patrium & dignitate natalium d. L. 12. §. 3. Stryk in Caut. Contr. Sect. 3. cap. 2. §. 10.

XII. Bonorum pupillarium administratio potissimum tria requirit I ut conserventur II, augeantur & III, rectè dispensentur, de quibus omnibus fusius vid. Franzk d. l. n. 28. seqq. Obrecht. c. l. n. 450. seqq. Ad augmentum bonorum spectat quoque ut pecunia ex fructibus redacta utiliter impendatur L. 27. ff. de hered. pet. L. 3. §. 3. ff. de Contr. tut. act. hinc & in cambia collocetur, apud campforem publicè approbatum Monnoz de Escobar de Ratiocin admin. cap. 14. n. 15. seqq. Cum dispensatio bonorum contineat quoque eorum alienationem, non qualiacunqve tutori alienare licebit, sed tantum quæ servando servari nequeunt, & quorum custodia damnosa est L. 22. ff. de Adm. tut. Immobilia alienari non possunt, nisi oburgens æs alienum, & interveniente decreto Magistratus L. 1. ff. de reb. eor. quæ sub. tut. tt. C. de Præd. § al. reb. minor. Zalasowski d. l. art. 6.

XIII. Quod in omnibus his tutor bona fide versatus sit, rationes ab eo reddendæ sunt, per inventarii exhibitionem, rationum computationem ac justificationem, & residuorum restitutionem L. 82. § 111. ff. de Cond. & dem. Hunc in finem ut sint qui rationes tutorum examinent, magistratus ex officio commissarios constituit Mev. P. 2. Dec. 123. Jure Civili quidem

dem ad rationes reddendas tutor demum finita tutela tenetur
§. fin. *J. de Attil. Tut. L. 4. pr. ff. de tut. & rat. distr. & absurdum esse dicit JCtus, à tutore reposcere administrationis rationem, in qua adhuc perseverat L. 9. §. 4. ff. d. t. Sed quoniam hoc ipsum in detrimentum pupillorum cederet, eoquod tutores diutius grassandi facultatem in re pupillari acciperent, Jure Canonico constitutum *Clem. 2. §. 1. de relig. domib. & pragmatica Imp. Germ. sanctione cautum per Reform. Pol. de A. 1548. Rubr. von Pupillen Ordin. Polit. de An. 1577. tit. 32. ac Praxi multorum locorum receptum est, ut singulis annis gestorum ab illis reddantur rationes, ut fides & diligentia eorum acuatur, si intelligant, cito patefactum iri, si quid in perniciem pupilli commiserint vel omiserint. Ritterfchus *ad Nov. P. 8. cap. 9. n. 8. Hoppe ad §. 7. J. de Attil. Tut. in U. H. Zalasowski d. tit. 17. art. 9.***

XIV. Ipse Tutor, si ab officii sui partibus recesserit, reus fit injuriarum & damni pupilli, ejusque delictum pro enormi & quasi publico reputatur §. 3. *J. & L. 1. §. 2. ff. de Suspect. tut.* sive imminuit patrimonium pupilli, sive bona ejus ad se rapuit *Escobar d. l. cap. 14. n. 22.* aut pecuniam in proprios usus convertit, sive personam pupilli ob spem successione, aut ut diutius substantia ejus uteretur, ab honesto matrimonio impedivit, vel ad excolenda studia idoneum & ad ea sumptibus satis instructum ab illis abstraxit, adque nullam honestam artem addiscendam eum adduxit, sed in otio vivere permisit, sive alia ratione nocuit vid. *Fritsch de Tutor, & Curat. peccat. Concl. 5. 6. 7. 12. 16. & 17.*

XV. Quo ergo eo facilius ejus nomine accusari possit, quilibet admittitur, qui eum suspectum facere vult §. 3. *J. de Susp. tut. velut contutor L. 3. pr. L. 5. ff. d. t. extraneus L. 6. inf. C. d. t.*

) ()

u. r. & præter morem acculationis *l. c. d. §. 3.* non tantum
quæ pupillo necessitudinis vinculo juncta est, verum etiam
quævis alia, quam modo commendat pietas & verecundia, ut
nutrix *d. §. 3.* & ibi Vinn. Adulti quoque & minores ex confi-
lio propinquorum suos curatores suspectos postulare queunt,
quia jam stabile & firmum est eorum judicium, ex quo nihil
per metum aut dolum agere præsumuntur *§. 4. f. d. t. §. 1. f.*
Quib. non est permiss. fac. test.

XVI. Magistratus, ut tutor supremus, non minus inju-
riarum in miserabiles personas reus sit, si contra istas illis non
fuerit auxilio. Ad eum enim pro vindicando læso accusantes
inferiores confugiunt, qui ea potestate est, quod possit satisfa-
ctionem læso faciendam à lædente extorquere. Unde offi-
cium ejus postulat, ut querelas super injurias tutorum moveat,
& afflictis firmum præsidium contra illas exhibeat. *Mev. ad Jus*
Lubec. d. l. n. 55. Quod officium impertiendum, etiamsi nemo
malè administrantem tutorem in suspicionem deducat *L. 3. §.*
4. ff. de Suspect. tut. Jus Culm. *d. t. 14. cap. 6.* Nam pupillorum
tutela ad publicam curam pertinet *L. 2. §. 2. ff. Qui pet. tut.* &
tutores malè administrantes homines mali & facinorosi sunt,
à quibus provinciam purgare magistratui convenit, *L. Congruit.*
13. ff. de Offic. Præs. Maul de Tutel. Et Tutor. tit. 17. p. 697.

XVII. Divites an pauperes sint orphani, nihil moratur
istud officium, nam etiam divites hominum injuriæ sunt expo-
siti, & quamvis non actu, habitu tamen miserabiles personæ
sunt Knipschild, *d. l. Lib. 5. cap. 24. n. 6.* Tabor *Decis. 150. n. 23.*
Idcirco etiam divites pupilli statim ad Principis consistorium
admittendi & contra illatam injuriam defendendi sunt. *L. un.*
C. Quand. Imp. inter pup. Gail *I. O. l. n. 40.* Gabriel Alvarez de
Velasco *de Privil. paup. Et miserab. pers. P. 2. qu. 3. n. 29.* Lyncker
de

de Gravamine extrajud. cap. 5. Sect. 2. §. 13. n. 6. Ad orphanos pauperes
tamen hoc imprimis officium pertinet, ut pro illis quoad sustentationem
& educationem à magistratu cura publica suscipiatur. Quorum gratia in
benè constitutis Rebus publicis Orphanotrophia Waisen- oder Kinder-
Häuser constituta sunt L. 32. C. de Episc. & Cler. Voet. ad ff. iii. de Agnosce.
& al. liber. §. 12. Knipschild. d. cap. 24. n. 18. Quod institutum laudandum
est, & laudat de Civitate Gedanensi B. Hopp. ad §. 10. J. de Suspect. tur.

XVIII. Ex dictis liquet, non leves aut defultoriâ operâ circa tutelam
orphanorum esse à magistratu obeundas partes, sed satis magnas, à qui-
bus omnis illorum & ipsius reipublicæ salus dependet, supra §. 2. Sæpe
tamen fit, quod nihil minus quam illæ curentur. Nemo administrantes
tutores ad fidelem orphanorum tutelam admonet; nemo de gestis ad ra-
tiones reddendas eos evocat; in neminem pœnæ perfidorum statuuntur,
quin ignotæ & abolitæ illæ videntur, ut & si tutor ob manifestum dolum
pœna à lege statuta puniendus esset, crederetur, cum injuria ejus id fieri.
Illustrat hoc, quod apud Mengerium de Scrutin. consc. cap. 11. qv. 118.
legitur, his verbis: Ich bin einmahl zu N. an eines vornehmen redlichen Man-
nes Tische gewesen, in Beysein guter Leute, Geist- und Weltl. Standes, da kam
man unter andern von Vormundschaften zu reden, und ward dieser Locus com-
munis mit einem solchen Epiphonemate beschloffen: Ich halte nicht, daß an ei-
nem unter der Sonnen unmundige Kinder übler dran seyn, als hiesiges Orts re-
Ich erstarrte fast über solche Worte, möchte aber nicht ad speciem Nachfrage
haben. Interim pupillus spoliū fit tutoris sui, parta ipsi per patrem pro in-
strumento Luxus sui tutori cedunt, vel ipsi sunt iniqua accessio nullius justæ
rei principalis, non sine gemitu orphani & ruina ejus in hac vita fortunæ.

XIX. Jure Civili contra magistratum, qui non idoneè curavit caveri
impuberibus, vel omnino tutorem non dedit, vel notoriè suspectum ab
officio non removet, datur actio subsidiaria, ut, excussis tutoribus eorum-
que heredibus & fidejussoribus, in quantum pupillo ab his nondum satis-
factum est, illi præstet, quod ejus culpâ damnum in eum redundavit §. 2.
J. de Satisd. tut. L. 1. §. 6. n. 15. ff. de Magistr. Conv. L. 1. §. 10. in f. ff. de
Tur. & rat. distrab. L. 46. §. pen. ff. de admin. Tut. Quæ actio nec hodie
abrogata est, cum ad officium impuberibus benè prospiciendi adhuc hodie
magistratus obligati sint, testantibus Carpzovio P. 2. C. 11. def. 41. Berlich
P. 2. Concl. 20. n. 79. seqq. Brunn. ad L. 1. C. de Magistr. conv. n. 2. Knip-
schild. d. Tr. l. 5. c. 17. n. 20. Schilter in Pr. Jur. Rom. Exerc. 37. §. 20. Struv.

Ex.

Ex. 37. n. 81. ut & contra Tutores Electores, Principesqve Imperii ex paritate rationis, eam locum habere posse statuat Püchel de Tutel. Elect. c. 12. n. 70.

XX. Difficile equidem est, jus suum contra magistratum exequi, qui potens est, & in tali statu, quod alterum terrere, premere & opprimere possit arg. L. 1. C. Ne liceat potentior. Nam potentia facit, quod minus quis idoneè conveniri queat, & durior reddatur adversarius. Marcus Anton. Natta Tom. 3. Conf. 491. n. 6. Hinc semper potentior exactionem cum injuria & oppressione alterius impedire censetur L. 6. §. 2. ff. de Offic. Praef. Decianus Vol. 2. Resp. 39. n. 117. Quod maximè de Principe & supremo magistratu dici potest, qui supra leges est, & legibus coerceri nequit Guilielmus Dunozetus Dec. 232. n. 6. Non tamen obstantibus hisce, qui sua conscientiae consultum cupit, verum esse, quod dictum, deprehendet, in ipso erga pupillum obligationem manere jure naturæ fundatam, à qua nisi satistecerit eidem, salva conscientia se liberare requirit.

XXI. Penitus tamen contemptra ista obligatione, recursus ad omnium supremum tutorem, qui DEUS est, & orphanorum vindex *supr. §. 1. l. 1. so* salvus manet. In cujus oculis quam enorme peccatum sit læsio eorum, verbis exprimam Arnoldi im wahren Christenthum altes Testaments p. 326. seq. satis gravibus, ubi dicit: Nicht weniger ist alles unrecht, Gewalt und List, so wieder schwache, geringe und wehrlose Personen geübet wird, sondern wieder Wittwen und Waisen, eine gen Himmel schreyende Sünde, die nichts als Zorn und Fluch über ihre Urheber bringen mag. Denn so spricht der Herr selber 2. B. Mos. XXII. 23. Ihr sollt keine Wittwen und Waisen beleidigen, wirst du sie beleidigen, so werden sie zu mir schreyen, und ich werde ihr Schreyen hören, so wird mein Zorn ergrimmen, daß ich euch mit dem Schwerdt tödte. Denn in solchen Sünden allen herrschet die äußerste Bosheit und Frechheit der Natur so gar offenkundlich, daß sie sich eben damit am meisten darlegen und außert — Und freylich beweget solche ungezähmte Verwegenheit Gottes Zorn am allermeisten, weil darinnen die rechte Krafft des Bösewichts bestehet, daß dem Schöpffer alles zum Verdruß, zum Hohn und Troß gethan wird. Solch ein Frevel hat ohnstreitig seine tieffe Wirkung, die Rache Gottes zu erwecken, und über solche Sünder zu bringen. Add.

Fritsch, Tr. de Consul. & Senator, peccat.

Concl. 8. § 23.

ULB Halle

002 178 486

3

56

2. D. B. V.

DE

**SUPREMO OR-
PHANORVM TVTORE,**

Vom

Liber = Vormund. 1722, 1.

Occasione

Nov. 72. Praefat.

EXERCITATIO SABBATHINA XII.

Partis Posterioris

Quam

SUB PRÆSIDIO

DN. SAMUELIS FRIDERICI

WILHELMII

Doct. & Prof.

IN ATHENÆI GEDANENSIS AUDITORIO
ORDINARIO,

D. XVIII. April. MDCCXXII. Hora XI.

Instituent

RESPONDENS

JOHANN HIERONYM. BROEN, Ged.

ET OPPONENTES

CHRISTIAN HARTMANN Schröder / Ged.

JOHANN. CHRISTIANUS Teglass / Trept. Pom.

**GEDANI, Typis JOHANNIS DANIELIS STOLLII,
SENATUS ET ATHENÆI TYPOGRAPHI.**